

НАЦРТ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПОРОДИЧНОГ ЗАКОНА

Члан 1.

У Породичном закону („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 - др. закон, 6/15) у члану 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Изрази који се користе у овом закону а имају родно значење користе се неутрално и односе се једнако на мушки и женски пол, осим ако из смисла поједине одредбе не произилази другачије.“

Члан 2.

После члана 1. додаје се назив члана 1а. који гласи: „Начело забране дискриминације“ и нови члан 1а. који гласи:

„1а.

У остваривању права и дужности утврђених овим законом забрањен је сваки облик непосредне и посредне дискриминације, у складу са прописима о забрани дискриминације.“

Члан 3.

Члан 2. мења се и гласи:

„Члан 2.

Свако има право на живот у породичном окружењу.

Свако има право на поштовање свог породичног живота.

Породица ужива посебну заштиту државе.

Мере којима се задире у породични живот морају бити нужне и примењују се само под условом да се њихова сврха не може успешно остварити предузимањем блажих мера, укључујући превентивне мере и пружање помоћи и подршке породици.“

Члан 4.

У члану 6. додају се нови ст. 1. и 2. који гласе:

„Дете је свако људско биће које није навршило 18 година живота, уколико није стекло потпуну пословну способност пре пунолетства у складу са овим законом.

Права детета су недељива, узајамно повезана и целовито се остварују.“

Досадашњи ст. 1-6 постају ст. 3-8.

Члан 5.

У члану 11. став 2. речи: „и склапањем брака пре пунолетства уз дозволу суда“, замењују се речима: „и давањем дозволе суда за стицање потпуне пословне способности малолетном лицу из става 3. овог члана“.

У ставу 4. речи: „2 и“ бришу се.

Члан 6.

У члану 14. после става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

„Надзор над стручним радом центра за породични смештај и усвојење у обављању послова хранитељства врши министарство надлежно за породичну заштиту.

Министар надлежан за породичну заштиту прописује начин вршења надзора над стручним радом центра за породични смештај и усвојење у обављању послова хранитељства“.

Члан 7.

У члану 23. став 1. мења се и гласи: „Брак не може склопити лице које није навршило 18. годину живота, изузев малолетног лица из члана 11. став 3. овог закона које је одлуком суда стекло потпуну пословну способност“.

Став 2. брише се.

Члан 8.

Назив одељка изнад члана 37. брише се.

Члан 37. мења се и гласи:

„Брак је ништав ако га је склопило малолетно лице, изузев малолетног лица из члана 11. став 3. овог закона које је одлуком суда стекло потпуну пословну способност.“

Члан 9.

Изнад назива члана 38. додаје се назив одељка који гласи: „Рушљивост брака“.

Члан 10.

У члану 43. додаје се нови став 2. који гласи: „Ако је дете рођено у иностранству, а у иностраном изводу није уписан податак о мајци, матичар врши упис детета у матичну књигу рођених уз напомену да материнство није утврђено.“

Став 2. постаје став 3.

Члан 11.

У члану 51. став 1. мења се и гласи:

„Изјава о признању очинства може се дати пред матичарем, органом старатељства, судом, јавним бележником или дипломатско-конзуларним представништвом Републике Србије у иностранств, у здравственој установи у којој је дете рођено, односно у здравственој установи која пријављује рођење детета.“

Члан 12.

Назив одељка изнад члана 57. мења се и гласи:

„Материнство и очинство у случају зачећа поступком биомедицински потпомогнутог оплођења.“

У члану 57. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Мајка детета зачетог поступком биомедицински потпомогнутог оплођења јесте жена која га је родила.

Ако је дете зачето поступком биомедицински потпомогнутог оплођења дарованом јајном ћелијом, материнство жене која је даровала јајну ћелију не може се утврђивати.“

Члан 13.

У члану 58. ст. 1, 2, 4. и 5. мењају се и гласе:

„Оцем детета које је зачето поступком биомедицински потпомогнутог оплођења дарованим семеним ћелијама сматра се муж мајке, под условом да је за поступак биомедицински потпомогнутог оплођења дао писмени пристанак.

Оцем детета које је зачето поступком биомедицински потпомогнутог оплођења дарованим семеним ћелијама сматра се ванбрачни партнер мајке, под условом да је за поступак биомедицински потпомогнутог оплођења дао писмени пристанак.

Мушкарац који се сматра оцем детета у смислу ст. 1. и 2. овог члана има право на оспоравање очинства само ако дете није зачето поступком биомедицински потпомогнутог оплођења.

Ако је дете зачето поступком биомедицински потпомогнутог оплођења дарованим семеним ћелијама, очинство мушкараца који је даровао семене ћелије не може се утврђивати.“

Члан 14.

У члану 62. став 2. мења се и гласи:

„Дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може дати пристанак за предузимање медицинске мере.“

Члан 15.

У члану 64. речи: „(млађи малолетник)“ и „(старији малолетник)“ бришу се.

Члан 16.

У члану 65. став 4. речи: „које је навршило 10. годину живота“ бришу се.

Став 5. мења се и гласи: „Дете се може само, односно преко неког другог лица или установе обратити суду или органу управе или Заштитнику грађана или другим независним државним органима који се баве заштитом људских и мањинских права и затражити помоћ у остваривању свог права на слободно изражавање мишљења.“

После става 6. додаје се став 7. који гласи:

„Министар надлежан за породичну заштиту прописује начин утврђивања мишљења детета у поступцима пред органом старатељства из области породичноправних односа.“

Члан 17.

У члану 68. став 3. мења се и гласи:

„Родитељи имају право да добију сва обавештења о детету од образовних установа, установа социјалне заштите и пружаоца здравствене заштите, у складу са законом.“

Члан 18.

У члану 69. став 2. брише се.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 2 и 3.

Члан 19.

Члан 70. мења се и гласи:

„Родитељи имају право и дужност да са дететом развијају однос заснован на љубави, поверењу и узајамном поштовању, да дете усмеравају ка усвајању и поштовању вредности мира, достојанства, толеранције, слободе, равноправности и солидарности, и да раде на очувању и развијању породичног, националног, етичког, културног и другог идентитета детета“.

Члан 20.

После члана 70. додаје се назив члана који гласи: „Забрана понижавајућег поступања и кажњавања“ и члан 70 а. који гласи:

„Члан 70 а.

„У чувању, подизању и васпитавању детета родитељи не смеју подвргавати дете понижавајућим поступцима, телесном кажњавању и другим казнама које вређају људско достојанство и интегритет детета.

Забране из става 1. овог члана односе се и на хранитеље, старатеље и сва друга лица која се старају о детету или са дететом долазе у контакт у породици или другој средини.

Лица из става 1. и 2. овог члана дужна су да штите дете од поступака наведених у ставу 1. овог члана.“

Члан 21.

У члану 71. став 1. речи: „основно школовање“, бришу се, а после речи: "заменеју се речима: „обавезно основно образовање“.

У ставу 2. после речи: „и етичким уверењима“, додају се речи: „ако је то у његовом најбољем интересу.“

Члан 22.

У члану 77. став 1. речи: „односно пословне способности“ замењују се речима: „или је ограничене пословне способности у односу на право и дужност да се стара о детету.“

Члан 23.

У члану 78. ст. 3. и 4. бришу се.

Члан 24.

После члана 78. додаје се назив члана који гласи: „Права и дужности родитеља који не врши родитељско право", и члан 78а који гласи:

„Члан 78а.

Родитељ који не врши родитељско право има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава личне односе и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право.

Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона, сматрају се нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских мера над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности.

О питањима која битно утичу на живот детета о којима постоји спор између родитеља, одлучује суд у поступку за вршење родитељског права.“

Члан 25.

У члану 79. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„У обављању превентивног надзора над вршењем родитељског права, орган старатељства предузима саветодавно усмеравање и информисање родитеља у циљу: одговорног вршења родитељског права, остваривања права детета на обезбеђивање најбољих могућих животних и здравствених услова за правилан и потпун развој, заштите од злостављања и занемаривања, остваривања права детета да формира своје мишљење и да га слободно изражава, примене ненасилних метода васпитања и др.“

Члан 26.

У члану 80. став 2. после тач. 1) и 2) додају се тач. 3) и 4) које гласе:

„3) захтева од родитеља да отклоне недостатке у вршењу родитељског права;

4) захтева од родитеља да се укључе у посебне обуке о остваривању права детета и одговорном родитељству.“

Тачка 3) овог става постаје тачка 5).

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Начин и садржај обављања мере корективног надзора над вршењем родитељског права прописује министар надлежан за породичну заштиту.“

Члан 27.

У члану 81. став 2. тачка 4) после речи: „рђавим склоностима“, додају се речи: „и излаже га опасностима по живот и здравље“.

У ставу 2. после тачке 5) додаје се нова тачка 6) која гласи:

„ако подстиче, омогућава, наводи, принуђује или на други начин ствара услове да дете заснује ванбрачну заједницу“.

У ставу 3. тачка 4) после речи: „корисника“ ставља се запета и додају речи: „и хранитељској породици или другом облику алтернативног смештаја“.

Члан 28.

Назив изнад члана 85. и члан 85. бришу се.

Члан 29.

Назив изнад члана 86. и члан 86. бришу се.

Члан 30.

У члану 87. став 1. мења се и гласи: „Правноснажну одлуку о лишењу и враћању родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу рођених.“

Члан 31.

У члану 91. став 1. тачка 2) после речи: „боравиште“ додају се речи: „дуже од једне године“.

У ставу 1. тачка 4) брише се.

Досадашња тачка 5) постаје тачка 4).

Члан 32.

У члану 95. став 2. после речи: „усвојење“, речи: „са означавањем или“ бришу се.

Члан 33.

У члану 96. став 1. тачка 3) брише се.

Члан 34.

Назив члана 99. мења се и гласи: "Старосна доб усвојитеља".

Члан 35.

У члану 100. став 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) лице чија је пословна способност ограничена;“

Члан 36.

Назив члана 103. мења се и гласи: „Уобичајено боравиште и држављанство усвојитеља“.

Члан 103. мења се и гласи:

„Члан 103.

„Лице са уобичајеном боравиштем у иностранству (домаћи или страни држављанин) и страни држављанин са уобичајеним боравиштем у Републици Србији може усвојити дете под условом:

1) да се не могу наћи усвојитељи међу домаћим држављанима са пребивалиштем, односно боравиштем у Републици Србији;

2) да се министар надлежан за породичну заштиту сагласио са усвојењем.

Сматраће се да се усвојитељи не могу наћи међу држављанима Републике Србије са пребивалиштем, односно боравиштем у Републици Србији ако је прошло више од годину дана од дана уношења података о будућем усвојенику у Јединствени лични регистар усвојења.

Изузетно, министар надлежан за породичну заштиту може дозволити усвојење лицу из става 1. овог члана и пре истека рока из става 2. овог члана ако је то у најбољем интересу детета.

Уобичајено боравиште, у смислу овог закона, је место у којем физичко лице претежно борави, независно од уписа у евиденцију надлежног органа или одобрења боравка или настањења и без обзира на то да ли је боравак временски унапред ограничен. Приликом одређивања уобичајеног боравишта треба водити рачуна о околностима личне или пословне природе које указују на трајније везе са тим местом или на намеру да се такве везе заснују.“

Члан 37.

У члану 106. после став 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Усвојење престаје поништењем на дан правноснажности пресуде о поништењу“.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 38.

У члану 110. став 2. мења се и гласи:

„Орган старатељства може засновати стандардно хранитељство, хранитељство уз интензивну и додатну подршку, ургентно хранитељство, повремено хранитељство и друге облике хранитељства.“

Члан 39.

Назив одељка изнад члан 111. мења се и гласи: „Општа подобност детета за хранитељство“.

Члан 40.

Назив члана 111. мења се и гласи: „Интерес детета“.

Члан 41.

Назив члана 112. мења се и гласи: „Малолетство детета“.

Став 2. брише се.

Члан 42.

Назив члана 113. мења се и гласи: „Породични статус детета“.

У ставу 2. речи „са поремећајем у понашању“, замењују се речима „са проблемима у понашању.“

У ставу 3. после речи: „потпуно лишени родитељског права“ додаје се запета, реч: „односно“, брише се и додају се речи: „дете чији су родитељи ограничене пословне способности у односу на права и дужности да се старају о детету“.

Став 4. мења се и гласи: „Хранитељство браће и сестара по правилу се заснива са истим хранитељем“.

Члан 43.

Назив члана 114. мења се и гласи: „Сагласност родитеља детета“.

Члан 44.

Назив члана 115. мења се и гласи: „Сагласност старатеља детета“.

Члан 45.

Назив члана 116. мења се и гласи: „Сагласност детета“.

Члан 46.

У члану 117. став 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) лице чија је пословна способност ограничена.“

У ставу 2. тачка 3) реч: „храњеника“ замењује се речима: „дете на хранитељству“.

Члан 47.

У називу члана 118. после речи: „Припрема“ додају се речи: „и обука“.

У ставу 1. после речи: „припремљено“ додају се речи: „и обучено“.

У ставу 2. после речи: „припреме“ додају се речи: „и обуке“.

Члан 48.

У члану 120. после речи: „делимично лишени родитељског права“ додаје се запета, а реч: „односно“, брише се и додају речи: „или су ограничене пословне способности у односу на права и дужности старања о детету“.

Члан 49.

У члану 121. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) упућивањем детета на међусобно прилагођавање изабраним усвојитељима.“

Став 2. мења се и гласи:

„Хранитељство се може продужити:

1) ако дете има сметњу у психо-физичком развоју и ако је неспособно да се само стара о себи и о заштити својих права, а најкасније до навршене 26. године живота детета;

2) ако се дете редовно школује, а најкасније до навршене 26. године живота детета.“

Члан 50.

У члану 122. став 2. мења се и гласи:

„Орган старатељства може донети одлуку о раскиду хранитељства на захтев хранитеља, на захтев родитеља односно старатеља детета на хранитељству или на њихов споразумни захтев и на предлог установе социјалне заштите надлежне за праћење хранитељства.“

Члан 51.

У члану 124. речи: „које је лишено пословне способности“, замењују се речима: „чија је пословна способност ограничена“.

Члан 52.

После члана 124. додаје се нови назив: „Особа од поверења“, и нови члан 124а који гласи:

„124а.

Пунолетни штићеник има право да изабере особу од поверења која му пружа подршку у одлучивању и друге видове подршке без права доношења одлука у име штићеника.

Ближе услове за избор, учешће у подршци штићенику и престанак статуса особе од поверења прописује министар надлежан за породичну заштиту.“

Члан 53.

У члану 126. став 2. мења се и гласи:

„За старатеља се првенствено постављају супружник, сродник, хранитељ или пружалац услуге породичног смештаја за одрасла лица или лице посебно блиско штићенику, осим ако интерес штићеника налаже другачије.“

Члан 54.

У члану 127. речи: „који је навршио 10. годину живота и“ бришу се.

Члан 55.

У члану 128. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) лице чија је пословна способност ограничена;“

Члан 56.

Члан 130. брише се.

Члан 57.

У члану 132. став 3. после речи: „правног посла“, додају се речи: „или радње“.

Члан 58.

У члану 133. став 1. после речи: „не би могао бити постављен за старатеља“ додаје се запета и речи: „односно уколико је старатељ са штићеником закључио уговор о доживотном издржавању или други уговор чија је садржина у супротности са дужностима старатеља.“

У ставу 3. реч „затражи“, замењује се речју „захтева“.

Члан 59.

Члан 135. мења се и гласи:

Члан 135.

„Старатељ је дужан да се савесно стара о штићенику.

Старање о малолетном штићенику обухвата: старање о личности, заступање, прибављање средстава за издржавање, управљање и располагање имовином штићеника.“

Старање о пунолетном штићенику, уз зависности од ограничења његове пословне способности, може обухватити: старање о личности, заступање, прибављање средстава за издржавање, управљање и располагање имовином штићеника те помагање штићенику у доношењу одлука у складу са његовом пословном способношћу.

Старатељ малолетног штићеника дужан је да се стара да штићеник лаговремено добије сва потребна обавештења и омогући му да изрази своје мишљење о свим питањима која га се тичу и том мишљењу посвети дуну пажњу.

Старатељ пунолетног штићеника је дужан је да се стара да штићеник благовремено добије сва потребна обавештења о питањима која га се тичу и да у обављању послова старатеља у највећој могућој мери узме у обзир одлуке, мишљење, жеље и ставове штићеника.“

Члан 60.

Члан 136. мења се и гласи:

„Члан 136.

„Старатељ је дужан да се стара да чување, подизање, васпитавање и образовање малолетног штићеника што пре доведе до његовог оспособљавања за самосталан живот.

Старатељ је дужан да се стара да се, уколико је то могуће, отклоне разлози због којих је пунолетном штићенику ограничена пословна способност и да се он што више оспособи за самосталан живот и у највећој могућој мери за самостално доношење одлука.

У спровођењу старатељске заштите пунолетног штићеника, старатељ је дужан да:

- 1) штити достојанство и интересе штићеника;
- 2) поштује права штићеника;
- 3) подстиче самостално доношење одлука штићеника, пружа му подршку у доношењу одлука и учешћу у животу у заједници;
- 4) узима у обзир лична својства штићеника и прихвата његове одлуке, мишљење, жеље и ставове, осим ако је то у супротности са интересима штићеника.

Старатељ је дужан да посећује штићеника и непосредно се обавештава о условима у којима штићеник живи.”

Члан 61.

Члан 137. мења се и гласи:

„Члан 137.

„Старатељ је дужан да заступа штићеника.

Малолетни штићеник има једнаку пословну способност као дете под родитељским старањем.

Старатељ заступа малолетног штићеника једнако као што родитељ заступа дете.

Старатељ заступа пунолетног штићеника у обављању правних послова и радњи за које му је ограничена пословна способност.

Старатељ може само уз претходну сагласност органа старатељства и уз претходно прибављено мишљење и поштовање одлука, жеља и ставова малолетног штићеника:

- 1) да одлучи о школовању штићеника;
- 2) да одлучи о промени пребивалишта штићеника;

- 3) да одлучи о предузимању медицинске мере над штићеником млађим од 15 година;
- 4) да одлучи о предузимању медицинске мере над штићеником старијим од 15 година који није дао сагласност за предузимање медицинске мере, а мера је нужна у складу са законом;
- 5) да да сагласност за предузимање правних послова штићеника старијег од 14 година;
- 6) да предузима правне послове којима управља и располаже приходом који је стекао штићеник млађи од 15 година.

Старатељ може само уз претходну сагласност органа старатељства и уз претходно прибављено мишљење и поштовање одлука, жеља и ставова пунолетног штићеника:

- 1) да одлучи о промени пребивалишта штићеника;
- 2) да одлучи о предузимању сложеније медицинске мере над штићеником.,,

Члан 62.

У члану 139. став 3. после речи: “органа старатељства“, додају се речи „и прибављено мишљење малолетног штићеника, односно уз прибављено мишљење и поштовање одлука, жеља и ставова пунолетног штићеника“.

Члан 63.

У члану 140. став 2. после речи: “органа старатељства“, додају се речи: „и прибављено мишљење малолетног штићеника, односно уз прибављено мишљење и поштовање одлука, жеља и ставова пунолетног штићеника“.

Члан 64.

У члану 145. став 1. тачка 4) мења се и гласи:

„када буде донета правноснажна судска одлука о враћању родитељског права односно о стицању или престанку ограничења пословне способности родитељу малолетног штићеника у односу на права и дужности на старање о детету;“.

У тачки 5) речи: „враћању пословне способности“, замењују се речима: „престанку ограничења пословне способности“.

Члан 65.

У називу Одељка V, реч: „Лишење“, замењује се речју: „Ограничење“.

Члан 66.

Назив члана 146. мења се и гласи:

„Ограничење пословне способности“.

Члан 146. мења се и гласи:

„Члан 146.

”Пунолетном лицу које, због болести или инвалидитета, није у стању да се само стара о себи и о заштити својих права или интереса или угрожава права и интересе других лица може бити ограничена пословна способност.

Пословна способност лица из става 1. овог члана ограничава се само уколико је то неопходно и уколико се подршка том лицу у одлучивању не може обезбедити од стране особе од оверења или на други начин.

Судском одлуком о ограничењу пословне способности одредиће се правни послови и радње које лице ограничене пословне способности није способно самостално предузимати и у односу на своју личност и имовину.

За послове и радње који нису наведени у одлуци из става 3. овог члана, лице има пословну способност и може их самостално предузимати.

У одлуци о ограничењу пословне способности суд одређује рок трајања ограничења, који не може бити дужи од три године.

О функционисању, понашању и способностима за самостално доношење одлука лица према коме се води поступак налаз и мишљење дају два судска вештака, на основу функционалне процене.

Суд је дужан да саслуша лице према коме се води поступак за ограничење основне способности, његовог старатеља, односно привременог заступника, предлагача и друга лица која могу да дају потребна обавештења о функционисању, понашању и способностима за самостално доношење одлука лица према коме се води поступак.

Начин и садржај рада органа старатељства у поступку ограничења пословне способности и старатељској заштити пунолетног штићеника прописује министар надлежан за породичну заштиту. “

Члан 67.

Назив члана 147. и члан 147. бришу се.

Члан 68.

Назив члана 148. мења се и гласи:

„Престанак ограничења пословне способности“.

Члан 148. мења се и гласи:

„Члан 148.

„Пунолетном лицу ограничене пословне способности може се вратити пословна способност када престану разлози због којих му је пословна способност ограничена.“

Члан 69.

Назив члана 149. мења се и гласи:

„Одлуке о ограничењу и престанку ограничења пословне способности“.

Члан 149. мења се и гласи:

„Члан 149.

Одлуку о ограничењу и одлуку о престанку ограничења пословне способности доноси суд у ванпарничном поступку.

Правноснажну одлуку о ограничењу и одлуку о престанку ограничења пословне способности суд без одлагања доставља органу старатељства.“

Члан 70.

У члану 150. став 1. мења се и гласи: „Правноснажну одлуку о ограничењу и одлуку престанку ограничења пословне способности суд без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу рођених“.

У ставу 2. после речи: „Ако лице“, реч: „лишено“, брише се и замењује речју: „ограничене“.

Члан 71.

У члану 159. став 4. мења се и гласи:

„Немају право на издржавање маћеха односно очух ако би прихватање захтева за издржавање представљало очигледну неправду за пасторка, односно ако је брак између родитеља и маћехе односно очуха престао поништењем или разводом.“

Члан 72.

У члану 197. став 2. мења се и гласи:

„Насиљем у породици, у смислу става 1. овог члана сматра се нарочито:

- 1) наносење или покушај наносења телесне повреде;
- 2) изазивање страха претњом убиства или наносења телесне повреде члану породице или њему блиском лицу;
- 3) присиљавање на сексуални однос;
- 4) навођење на сексуални однос са дететом или немоћним лицем;
- 5) навођење, присиљавање или уцењивање на сексуални однос са дететом путем видео снимака или фотографија са нежељеним садржајем;

6) приказивање детету краћих или дужих видео снимака или фотографија сексуалне или друге непримерене садржине путем друштвених мрежа и дигиталних канала као и искоришћавање деце за порнографију;

7) навођење, принуђивање, омогућавање, подстицање или на други начин стварање услова за заснивање ванбрачне заједнице детета;

8) ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицима;

9) прогањање;

10) вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање, које може бити учињено и путем дигиталних канала и друштвених мрежа;

11) контрола и ускраћивање економских ресурса потребних за задовољавање потреба члана породице или спречавање члана породице да обавља економске активности (економско насиље). “

После става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

„Ради унапређења сарадње, праћења појаве, контроле поступања и извештавања у случајевима насиља у породици над децом или сумње на насиље, користе се електронске апликације и платформе у којима се евидентирају и други облици насиља и сумње на насиље над децом или у којима учествују деца, у складу са законом.

Апликације и платформе из става 1. овог члана, које се финансирају из буџета Републике Србије, подржане од стране министарства надлежног за унутрашње послове, јавних тужилаштва и органа старатељства, користе се за пријаву насиља у породици над децом и других облика насиља над децом или у којима учествују деца или сумње на насиље, кроз обезбеђену могућност пријаве 24 часа, седам дана у недељи. “

Члан 73.

У члану 198. став 2. после тачке 5. додају се тач. 6) и 7) које гласе:

„6) издавање налога за укључивање у психосоцијални третман или специјализовани програм починиоца насиља у породици;

7) издавање налога за лечење од болести зависности.“

У ставу 4. након речи: „прекршајем“, додаје се реч: „не“.

Члан 74.

Назив члана 202. мења се и гласи: „Примена закона којим се уређује парнични поступак и закона којим се уређује поступак извршења и обезбеђења“.

У члану 202. после речи „парнични“ додаје се речи "и поступак извршења и обезбеђења“.

Члан 75.

У члану 204. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„У случају да се поступак не може спровести у року из става 3. овог члана, суд може по службеној дужности одредити привремене мере у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, ради спречавања насиља или отклањања ненадокнадиве штете.“

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 76.

У члану 206. став 2. мења се и гласи:

„Поверљивост података садржаних у судским списима обезбеђује се у складу са законом који уређује заштиту података о личности.“

Члан 77.

У члану 207. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„У поступцима које је покренуо на основу чл. 263. ст. 1, 264. ст. 1. и 284. ст. 2. овог закона, орган старатељства је ослобођен предујмљивања плаћања трошкова парничног поступка.“

Члан 78.

У члану 212. став 1. уместо бројева: „35. и 36“, додају се бројеви: "35-37. “

Члан 79.

Назив члана 215. и члан 215. бришу се.

Члан 80.

У члану 217. речи: „враћању пословне способности“, замењују се речима: „престанку ограничења пословне способности за склапање брака“.

Члан 81.

У члану 218. став 3. мења се и гласи:

„Старатељ малолетног или пунолетног супружника који због ограничења пословне способности није у могућности самостално да поднесе тужбу, може поднети тужбу за поништење брака само уз претходну сагласност органа старатељства.“

Члан 82.

У члану 220. став 4. мења се и гласи:

„Старатељ супружника који због ограничења пословне способности није у могућности самостално да поднесе тужбу, може поднети тужбу за развод брака само уз претходну сагласност органа старатељства.“

Члан 83.

У члану 221. став 1. после речи: „странке“, додају се речи: „који није адвокат“.

У ставу 2. после речи: „Пуномоћје“, додају се речи: „издато пуномоћнику странке који није адвокат“.

Члан 84.

У члану 225. после става 2. додају се ставови 3. и 4. који гласе:

„Правноснажну пресуду о разводу брака на основу споразума суд без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу венчаних.

Правноснажну пресуду из става 1. овог члана којом је одлучено о вршењу родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради евидентирања у евиденцији рођења, закључења брака и смрти.“

Члан 85.

У члану 226. после става 3. додају се ставови 4. и 5. који гласе:

„Правноснажну пресуду у брачном спору суд без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу венчаних.

Правноснажну пресуду из става 1. овог члана којом је одлучено о вршењу родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради евидентирања у евиденцији рођења, закључења брака и смрти.“

Члан 86.

У члану 233. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Суд односно установа којој је поверен поступак мирења дужна је да испита околности везане за евентуално постојање насиља у породици. У случају да утврди постојање насиља у породици поступак посредовања (мирење) се не спроводи, а ако је поступак посредовања (мирење) започео обуставља се.“

Члан 87.

У члану 238. став 1. после речи: „мирење није успело“, додаје се запета и речи: „као и закључак са образложењем да је поступак посредовања (мирење) обустављен због насиља у породици.“

Члан 88.

У члану 240. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Суд односно установа којој је поверен поступак посредовања (нагодба) дужна је да испита околности везане за евентуално постојање насиља у породици. У случају да утврди

постојање насиља у породици поступак посредовања (нагодба) се не спроводи, а ако је поступак посредовања (нагодба) започео обуставља се“.

Члан 89.

У члану 245. став 1. после речи: „нагодба није успела“, додаје се запета и речи: „као и закључак са образложењем да је поступак посредовања (нагодба) обустављен због утврђеног постојања насиља у породици.“

Члан 90.

У члану 252. став 5. речи: „уз биомедицинску помоћ“, замењују се речима „поступком биомедицински потпомогнутог оплођења“.

Члан 91.

У члану 254. став 3. мења се и гласи:

„Старатељ малолетног или пунолетног тужиоца који због ограничења пословне способности није у могућности самостално да поднесе тужбу, може поднети тужбу у спору о материнству и очинству само уз претходну сагласност органа старатељства.“

Члан 92.

У члану 257. став 1. после речи: „странке“ додају се речи: „који није адвокат“.

У ставу 2. после речи: "Пуномоћје", додају се речи „издато пуномоћнику странке који није адвокат.“

Члан 93.

После члана 260. додаје се назив члана: „Упис судске одлуке у јавне регистре" и члан 260а који гласи:

„Члан 260а.

Правноснажну одлуку донету у спору за утврђивање материнства, оспоравање материнства, утврђивање очинства, оспоравање очинства и оспоравање изјаве о признању очинства суд без одлагања доставља надлежном матичару ради евидентирања у матичној књизи рођених за дете.“

Члан 94.

У члану 263. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Тужбу за заштиту права детета да одржава личне односе са сродницима и другим лицима са којима га везује посебна блискост могу поднети и та лица, уколико учине вероватним постојање правног интереса.“

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ставови 3. и 4.

Члан 95.

У члану 266. после става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Суд ће утврдити најбољи интерес детета нарочито полазећи од следећег:

- 1) права детета;
- 2) мишљења и жеља детета;
- 3) пола, узраста, развојних способности других личних својстава детета;
- 4) потребе заштите живота и здравља детета;
- 5) потребе осигурања безбедности детета;
- 6) потребе физичког, емоционалног, образовног, социјалног и другог развоја детета;
- 7) уважавања дететовог доживљавања времена и последица које неоправдано одлагање доношења одлуке може имати на дете;
- 8) претходних искустава и околности у којима дете живи;
- 9) квалитета односа које је дете успоставио са родитељима, члановима породице или другим лицима и непосредних и дугорочних ефеката и последица одржавања тих односа;
- 10) потребе очувања стабилности и континуитета односа са родитељима, породицом и средином из које дете потиче или у којој борави и утицаја промене средине;
- 11) потребе очувања породичних односа, а нарочито односа са браћом и сестрама;
- 12) утицаја одвајања од родитеља, других чланова породице, а нарочито од браће и сестара;
- 13) потребе очувања личног и породичног идентитета;
- 14) културне, националне, етничке, верске и језичке проипадности, односно порекла детета;
- 15) других околности, личних својстава и стања која могу да утичу на добробит детета.

Суд је дужан да у образложењу пресуде наведе разлоге који су га руководили у доношењу одлуке и због којих није уважио мишљење детета.“

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ставови 4. и 5..

Члан 96.

У члану 269. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„У поступку за заштиту права детета и поступку за лишење родитељског права суд може по службеној дужности одредити привремене мере у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, ради спречавања насиља или отклањања ненадокнадиве штете.“

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 97.

У члану 272. после става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

„Одлука којом се уређује начин одржавања личних односа детета са родитељом са којим дете не живи, односно са сродницима и другим лицима која га везује посебна блискост мора да садржи: време, место и начин одржавања личних односа, а нарочито: учесталост дневног, недељног и месечног одржавања личних односа, верске и државне празнике, рођендан детета, годишње одморе и друге релевантне догађаје за дете и странке, као и начин преузимања и враћање детета за време одржавања личних односа.

Правноснажну пресуду из ст. 1. и 2. којом је одлучено о вршењу родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради евидентирања у евиденцији рођења, закључења брака и смрти.“

Члан 98.

У називу члана 273. после речи: „родитељског права“ додају се запета и речи: „заштити права детета“.

После става 3. додају се ст. 4 и 5. који гласе:

Правноснажну пресуду из ст. 1. и 2. којом је одлучено о лишењу родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу рођених.

Правноснажну пресуду из ст. 1. и 2. суд којом је одлучено о вршењу родитељског права суд без одлагања доставља матичару ради уноса у евиденцију о рођењу, закључењу брака и смрти.“

Члан 99.

У члану 276. став 2. после речи: „рођења усвојеника“ брише се тачка и додају речи: „и исто по правноснажности без одлагања доставља матичару ради уписа у матичну књигу рођених.“

Члан 100.

У члану 280. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„У току поступка суд може по службеној дужности одредити привремене мере у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, ради отклањања ненадокнадиве штете“.

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 101.

У члану 282. после става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Сврха вођења евиденције и документације из става 2. овог члана је:

1) на основу судске одлуке потпуно и јединствено евидентирање података о повериоцу издржавања, законском заступнику повериоца издржавања и дужнику издржавања;

2) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.“

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 102.

У члану 285. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„У току поступка суд може по службеној дужности одредити привремене мере у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, ради спречавања насиља или отклањања ненадокнадиве штете.“

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 103.

У члану 287. после става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Суд је дужан да у пресуди којом је издао налог за исељење из породичног стана или куће родитеља који врши родитељско право истовремено одлучи и о одржавању личних односа детета и тог родитеља.

Суд може у пресуди којом је одредито једну или више мера заштите од насиља у породици одлучити и о заштити права детета, вршењу односно лишењу родитељског права.“

Члан 104.

После члана 288. додаје се нови назив члана који гласи: „Праћење извршења изречене мере за заштиту од насиља у породици“ и нови члан 288а који гласи:

„Члан 288а.

„Суд доставља одлуку о изрицању мере за заштиту од насиља у породици: странкама у поступку, жртви насиља у породици, надлежном основном јавном тужилаштву које координира групом за координацију и сарадњу у спречавању насиља у породици по месту превилашта жртве, органу старатељства и полицији. Суд који је донео одлуку о изрицању мере за заштиту од насиља у породици дужан је да прати њено извршење преко јавног тужилаштва наведеног у ставу 1. овог члана, који о реализацији мере обавештава суд најмање на свака два месеца.“

Члан 105.

У члану 289. после става 2. додаје се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Сврха вођења евиденције и документације из става 2. овог члана је:

1) на основу пресуде о изрицању мере заштите од насиља у породици потпуно и јединствено евидентирање података о лицима према којима је извршено насиље у породици и лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици;

2) предлагање и предузимање потребних мера у области заштите од насиља у породици;

3) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.“

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 106.

После члана 291. додаје се нови назив члана: „Искључивање јавности“ и нови члан 291а. који гласи:

„Члан 291а.

У поступку пред органом управе који је у вези са породичним односима јавност је искључена.“

Члан 107.

У члану 292. став 1. после речи "писмени захтев за склапање брака", додају се речи: „органу општинске управе, градске управе, градске управе града Београда, односно дипломатско конзуларном представништву у иностранству.

Став 3. брише се.

Досадашњи став 4. постаје став 3.

Члан 108.

У члану 293. став 3. реч „матичар“, замењује се речима: „орган општинске управе, градске управе, односно градске управе града Београда“.

Члан 109.

У члану 296. став 1. реч „медицинску“ замењује се речју: „здравствену“.

Члан 110.

У члану 303. ст. 2. и 3. бришу се.

Члан 111.

У члану 304. став 2. мења се и гласи:

„Ако је брак склопио страни држављанин, матичар је дужан да у складу са одредбама закљученог међународног уговора извод из евиденције закучења брака проследи надлежном страном дипломатско-конзуларном представништву, ради обавештавања државе о промени у личном стању њеног држављанина, осим за лица која су у статусу тражиоца азила и лица којима је одобрено право на азил.“

Члан 112.

У члану 305. став 2. мења се и гласи:

„Ако је изјава о признању очинства дата матичару који није надлежан, као и ако је изјава дата пред органом старатељства, судом, јавним бележником или дипломатско-конзуларним представништвом Републике Србије у иностранству, у здравственој установи у којој је дете рођено, односно у здравственој установи која пријављује рођење детета, орган односно установа пред којом је признато очинство дужан је да без одлагања записник или исправу која садржи изјаву о признању очинства достави матичару који води матичну књигу рођених за дете.“

Члан 113.

У члану 314. став 2. мења се и гласи:

„Орган старатељства доноси писмено решење о утврђивању опште подобности на основу налаза и стручног мишљења психолога, педагога, социјалног радника и правника“.

Члан 114.

У члану 316. став 1. после речи: „одмах“ речи: „унесе у Јединствени регистар усвојења“ замењују се речима: „достави министарству надлежном за породичну заштиту ради уноса података у Јединствени регистар усвојења.“

После става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Сврха вођења Јединственог личног регистра усвојења је:

- 1) потпуно и јединствено евидентирање података о будућим усвојеницима и будућим усвојитељима;
- 2) коришћење података о будућим усвојитељима од стране органа старатељства у циљу избора усвојитеља за будуће усвојенике;
- 3) предлагање и предузимање потребних мера у области усвојења;

4) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.“

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде. “

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 5. и 6.

Члан 115.

У члану 317. став 3. брише се.

Члан 116.

У члану 318. став 1. мења се и гласи:

„Орган старатељства који је изабрао будуће усвојитеље доноси писмено решење о упућивању детета изабраним усвојитељима ради узајамног прилагођавања, осим ако је усвојитељ лице које има уобичајено боравиште у иностранству“.

После става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Уколико је за усвојитеља изабрано лице које само живи или супружници или ванбрачни партнери од којих један прелази законом дозвољену разлику у годинама у односу на будућег усвојеника или страни државалањин са уобичајеним боравиштем у Републици Србији, решење из става 1. овог члана орган старатељства доноси уколико је пре тога дата дозвола за заснивање усвојења од стране министра надлежног за породичну заштиту.

Жалбу против решења о упућивању детета на међусобно прилагођавање могу изјавити изабрани усвојитељи и старатељ усвојеника, министарству надлежном за породичну заштиту у року од 15 дана од дана пријема решења.“

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 117.

У члану 320. додаје се нови став 2. који гласи:

„Уколико су за дете изабрани усвојитељи са уобичајеним боравиштем у иностранству, усвојење се не може засновати пре истека рока од 15 дана од дана првог контакта између детета и усвојитеља у Републици Србији“.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 118.

У члану 323. став 2. мења се и гласи: „Поверљивост података садржаних у евиденцији и документацији о усвојењу обезбеђује се у складу са законом који уређује заштиту података о личности.“

Члан 119.

У члану 327. после става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Сврха вођења евиденције и документације из става 1. овог члана је:

- 1) потпуно и јединствено евидентирање података о усвојеној деци;
- 2) предлагање и предузимање потребних мера у области усвојења;

3) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.“

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Члан 120.

У члану 328. после става 1. додаје се нови став који гласи:

„Жалбу против решења органа старатељства о престанку хранитељства може изјавити хранитељ, старатељ детета и пунолетно лице до 26 године чије је хранитељство престало, министарству надлежном за породичну заштиту у року од 15 дана од дана пријема решења.

Став 2. постаје став 3.

После става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

Сврха вођења евиденције и документације из става 3. овог члана је:

1) потпуно и јединствено евидентирање података о деци на хранитељству и хранитељима;

2) предлагање и предузимање потребних мера у области хранитељства;

3) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.“

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.“

Члан 121.

После члана 328. додаје се нови назив: „Јединствени лични регистар хранитељства“ и нови члан 328а. који гласи:

„Члан 328а.

„Када утврди општу подобност хранитеља, односно општу подобност детета за хранитељство, орган старатељства дужан је да податке о будућим хранитељима односно детету одмах достави министарству надлежном за породичну заштиту ради уноса података у Јединствени лични регистар хранитељства.

Јединствени лични регистар хранитељства садржи евиденцију података о будућим хранитељима за које је утврђено да су подобни за хранитељство (општа подобност хранитеља) и деци за коју је утврђено да су подобна за хранитељство (општа подобност детета за хранитељство).

Сврха вођења Јединственог личног регистра хранитељства је:

1) потпуно и јединствено евидентирање података о будућим хранитељима и деци која су опште подобна за хранитељство;

2) предлагање и предузимање потребних мера у области хранитељства;

3) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.“

Члан 122.

Члан 331. став 2. мења се и гласи:

„Поверљивост података садржаних у евиденцији и документацији о старатељству обезбеђује се у складу са законом који уређује заштиту података о личности.“

Члан 123.

У члану 332. став 2. речи: “привремени закључак“ бришу се и замењују речима: „привремено решење“.

У ставу 4. реч: „лишењу“, брише се и замењује се речју: „ограничењу“.

Члан 124.

У члану 335. став 1. после речи: „штићеник“ речи: „који је способан за расуђивање“ бришу се.

Члан 125.

У члану 337. став 2. после речи: „штићеник“ речи: „који је способан за расуђивање“, бришу се.

Члан 126.

У члану 338. став 1. после речи „штићеник“ речи „који је способан за расуђивање“, бришу се.

Члан 127.

У члану 340. после става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Сврха вођења евиденције и документације из става 1. овог члана је:

- 1) потпуно и јединствено евидентирање података о штићеницима и старатељима;
- 2) предлагање и предузимање потребних мера у области старатељства;

3) обављање статистичких истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности органа старатељства и министарства надлежног за породичну заштиту.

Подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде. “

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Члан 128.

У члану 341. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Сукоб месне надлежности између органа старатељстава у посебним управним поступцима у вези са породичним односима решава министар надлежан за породичну заштиту.“

Члан 129.

У члану 345. став 1. мења се и гласи:

„Презиме детета одређују родитељи према заједничком презимену оба родитеља, презимену једног од родитеља или презимену оба родитеља уколико родитељи немају заједничко презиме.“

Члан 130.

У члану 347. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) лице које променом личног имена може избећи или знатно отежати извршење неке своје законске обавезе, или очигледно злоупотребљава право на промену личног имена.“

Члан 131.

У члану 348. став 2. мења се и гласи:

„Супружник који је променио презиме склапањем брака може у року од 60 дана од дана уписа чињенице престанка брака у матичну књигу венчаних узети презиме које је имао пре склапања брака.“

Члан 132.

У члану 349. став 2. мења се и гласи:

„Презиме усвојеног детета може се променити према заједничком презимену оба усвојитеља, презимену једног од усвојитеља или презимену оба усвојитеља уколико усвојитељи немају заједничко презиме.“

Члан 133.

Члан 350. мења се и гласи:

„Члан 350.

Захтев за промену личног имена подноси се органу општинске управе, градске управе, односно градске управе града Београда, месно надлежном у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Ако са поднетим захтевом за промену личног имена детета није сагласан други родитељ, о одређивању или промени личног имена детета одлучује орган старатељства према пребивалишту, односно боравишту детета.

Орган управе из става 1. овог члана или орган старатељства који прихвати захтев за промену личног имена дужан је да о томе обавести надлежног матичара ради уписа промене личног имена у матичну књигу рођених и венчаних и орган који води евиденцију о пребивалишту грађана.

Жалбу против решења о одбијању захтева за промену личног имена подносилац може изјавити министарству надлежном за породичну заштиту у року од 15 дана од дана пријема решења.“

Члан 134.

После члана 357. додаје се нови члан 357а. који гласи:

„357а.

Судски односно управни поступак који је покренут по одредбама Породичног закона („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 - др. закон, 6/15) наставиће се према одредбама овог закона, осим ако је до дана почетка примене овог закона донета првостепена одлука.

Ако је до дана почетка примене овог закона донета првостепена одлука у поступку из става 1. овог члана, поступак ће се наставити према одредбама Породичног закона („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 - др. закон, 6/15).

Ако после почетка примене овог закона буде укинута првостепена одлука из става 2. овог члана, даљи поступак спровешће се према одредбама овог закона.

Члан 135.

После члана 363. додаје се нови члан 363а који гласи:

„Члан 363а.

"Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе Главе четврте (Продужење родитељског права) и Главе шесте (Давање дозволе за ступање у брак) Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", бр. 25/82, 48/88, "Службени гласник РС", бр. 46/95 - др. закон, 18/05 - др. закон, 85/12, 45/13 - др. закон, 55/14, 6/15, 106/15 - др. закон, 14/22) које се односе на давање сагласности малолетном лицу за склапање брака, а остају на снази одредбе о давању сагласности тазбинским сродницима за склапање брака.

Даном почетка примене овог закона, на судске поступке за ограничење и престанак ограничења пословне способности сходно ће се примењивати одредбе закона Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", бр. 25/82, 48/88, "Службени гласник РС", бр. 46/95 - др. закон, 18/05 - др. закон, 85/12, 45/13 - др. закон, 55/14, 6/15, 106/15 - др. закон, 14/22) којим је уређен поступак лишења пословне способности.

Одредбе Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", бр. 25/82, 48/88, "Службени гласник РС", бр. 46/95 - др. закон, 18/05 - др. закон, 85/12, 45/13 - др. закон, 55/14, 6/15, 106/15 - др. закон, 14/22) које се односе на лишење пословне способности, ускладиће се са одредбама овог закона које се односе на ограничење и престанак ограничења пословне способности у року од годину дана почетка примене овог закона.

Допуне Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", бр. 25/82, 48/88, "Службени гласник РС", бр. 46/95 - др. закон, 18/05 - др. закон, 85/12, 45/13 - др. закон, 55/14, 6/15, 106/15 - др. закон, 14/22) одредбама које уређују ванпарнични

поступак за давање сагласности малолетном лицу старијем од 16 године које је постало родитељ за стицање пословне способности, биће донете у року од годину дана од дана почетка примене овог закона.

Родитељи који су, до дана ступања на снагу овог закона, стекли продужено родитељско право на основу члана 85. Породичног закона Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 – др. закон, 6/15 и 109/25 – др. закон) настављају да користе то право у складу са одредбама наведеног закона.

Одредбе закона којима су урена права лица лишених пословне способности, ускладиће се са одредбама овог закона које уређују ограничење пословне способности у року од две године дана од дана почетка примене овог закона.

Одредбе чл. 225. ст. 4, чл. 226. ст. 5, чл. 272. ст. 5 и чл. 273. ст. 4. овог закона, примењују се од дана почетка примене Закона о матичном регистру („Службени гласник РС”, бр.109/25).

Подзаконски прописи чије је доношење предвиђено овим законом и усаглашавање важећих подзаконских аката са изменама и допунама овог закона, извршиће се у року од шест месеци од дана почетка примене овог закона.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике.", а примењује се од 1. септембра 2026. године.